

[Hartvig Frisch.]

Landstinget, Opløsningens Umuliggørelse. Det er disse Forandringer, som J. C. Christensen indføjede i Klaus Berntsens Forslag, der har gjort, at dette Folk har maattet døje en Forfatningskamp til. Men Venstre gad ikke, og nu, da vi endelig staaer ved Løsningen, da denne Bom skal sprænges, ser vi atter, at dette Parti stiller Forslag om Mindretalsgarantier: et Mindretal skal kunne anklage en Minister, et Mindretal skal kunne udsætte en Lovs Stadfæstelse, et Mindretal skal i Finansudvalget kunne hindre Tilslutning til en Foranstaltning, et Mindretal skal kunne kræve Højesteret indblandet i vort Lovgivningsarbejde. Det er dette Parti, der er udgaaet fra den Kæmpe, som faldt under Kampen, men som bevarede sit Haab.

Jeg ved jo godt, at der fra andre Sider i Salen, hvor man ellers støtter dette Lovforslag, har været Modstand imod det. Det har det ærede Medlem Hr. Christmas Møller som Formand for sit Parti altid loyalt bemærket, men jeg vil gerne om denne Modstand gøre den Bemærkning, at det har glædet mig overordentligt, at en af disse Modstandere, det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt, da han havde Ordet og tilkendegav sin Modstand mod Forslaget, tilføjede en, kan man vel sige, smuk Hyldest til Statsministeren som Leder af sit Parti og som Statsmand. Jeg synes, at dette — fra en Mand, der var Modstander af Forslaget — er et smukt Eksempel paa den Aand, der dog heldigvis behersker vort politiske parlamentariske Liv, at en, der sagligt er Modstander, kan yde denne Anerkendelse. Det er for mig et Vidnesbyrd om, at vi løser dette Grundlovsspørgsmaal paa en Tid og i en Aand, hvor det store Flertal blandt danske Medborgere har Følelsen af, at er der noget, der kendetegner os som Danske, og som gør, at vi har den fælles Følelse af at være Danske, er det det urokkelige Demokrati, der lever i vort Sind. Og denne Udtalelse fra en Modstander synes jeg er et smukt Eksempel paa, at en Kamp kan føres i vort Land, uden at den samtidig skal skabe de Kløfter og skal skabe det Had, som man andre Steder har set føre til Demokratiets Ulykke. Med disse Ord vil jeg gerne fra Flertallets Side og fra mit Partis Side — idet adskillige af de Ting, jeg her har sagt, selvfølgelig er sagt paa mit Partis Vegne — anbefale, at man ved denne Afgørelse, som er saa vigtig for vort Land, stemmer for den nye Grundlov, som vil kunne føre det danske Folkestyre videre, uddybe det og gøre det i endnu højere Grad til Udtrykket for det danske Sind.

Brorsen: I Betragtning af den udførlige Forhandling, vi førte, da denne Sag var til anden Behandling, finder jeg ikke Anledning til at holde nogen længere Tale her ved tredje Behandling. Vi stillede jo fra Venstres Side vort eget Forslag, som vi ret udførligt har motiveret, og vi har haft Lejlighed til at dokumentere de efter vor Opfattelse store Mangler, der findes i det Lovforslag, som nu om et Øjeblik skal vedtages i det danske Folketing.

Jeg vil gerne, inden denne Sag gaar her fra Folketinget op til Landstinget, gøre opmærksom paa, at det Ændringsforslag, vi stillede til anden Behandling, antagelig kommer frem til Behandling ogsaa i det andet høje Ting. For saa vidt det bliver Tilfældet — hvad jeg altsaa gaar ud fra —, ønsker jeg at bemærke, at vi med Hensyn til en enkelt Paragraf, § 31, der bestemmer, hvor mange Rigsdagsmænd vi skal have her i Landet, nemlig 160, ønsker indført en udtrykkelig Bestemmelse med Hensyn til Færøernes Repræsentation. Ved nærmere Overvejelse har vi fundet, at det vil være rigtigt, at Færøerne bliver specielt nævnt netop i Grundlovsforslaget.

Hvis man ved disse sidste Forhandlinger i Folketinget om Forslaget til en ny Grundlov her i Landet skulde gøre op, hvad det er, der sker, naar vi nu faar denne nye Grundlov — om vi faar den —, og hvilken Forskel der er paa denne og den Grundlov, der i Øjeblikket er gældende, vil jeg sige, at den almindelige Valgret jo er Grundlaget for dem begge, men der er en Forskel med Hensyn til Antallet af de Rigsdagsmænd, der vælges paa særlig Maade. Ifølge den nugældende Grundlov vælges de 19 landstingsvalgte Medlemmer af Landstinget alene, men ifølge den Forfatning, som Regeringspartierne nu har foreslaaet, skal der vælges 34 Medlemmer paa særlig Maade. Det vil sige, at medens der efter den nuværende Grundlov vælges ca. 8,5 pCt. efter specielle Regler vil man efter den nye Forfatning komme helt op paa mellem 16 og 17 pCt.

Ordføreren for Udvalget, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, gjorde en Del Bemærkninger om Fortiden og mindedes derunder — hvad jeg kun kan anerkende — en af de gamle Venstreførere, C. Berg. Ja, C. Berg og i det hele taget de gamle Førere i 90erne og senere i Begyndelsen af dette Aarhundrede har naturligvis i høj Grad bidraget til, at vi i Dag har den almindelige Valgret i vor Grundlov, Grundloven af 1915. Vi mener imidlertid, det er en uheldig Bevægelse, man nu foretager, naar man i